

Obsah

Úvod	11
Poděkování	13
Psychologie v zemích střední Evropy	13
Psychologie v Rakousku	15
Psychologie v Maďarsku	16
Psychologie v Polsku	18
Psychologie ve Slovinsku	20
Psychologie v Čechách, na Moravě a na Slovensku ..	21
Od 19. století do 2. světové války	21
Období 2. světové války	22
Poválečné období	23
Období 1990–2000	26
Výuka psychologie na filozofických fakultách a na fakultě sociálních studií vysokých škol v ČR	28
Psychologická pracoviště ČSAV a AV ČR	29
Hlavní psychologické společnosti v Československu, v ČR a SR	29
Psychologické kategorie	31
Vnímání	32
J. E. Purkyně – trvale platné objevy	33
Průkopnické výzkumy vnímání	34
Pokračovatelé v experimentálním výzkumu	36
Experimentální výzkum ve druhé polovině 20. století na Slovensku	43
Pozornost	44
Od jasnosti vědomí k výběrovosti pozornosti	45
Brněnské výzkumy	47

Pražské výzkumy	49
Bratislavské výzkumy	49
Paměť	52
H. Ebbinghaus – průkopník experimentálního výzkumu paměti	52
Paměť zkoumaná interfunkčně	54
W. Szewczuk – psychologie zapamatování v Polsku ...	57
Myšlení	58
A. Marty – jazykové základy myšlení	59
E. Mach – relativita myšlení	61
O. Külpe – základ experimentálního výzkumu myšlení. .	62
M. Wertheimer – vědecké myšlení	63
J. Hlavsa – tvořivé myšlení	65
M. Sedláková – mentální model	66
A. Plháková, I. Ruisel – implicitní a explicitní teorie inteligence	68
Psychologie myšlení v Polsku	70
Emoce	71
J. E. Purkyně – výrazy citů	71
W. Wundt – popis emocí	73
J. J. Diamant – emoce a osobnost	74
I. Stuchlíková – emoce a myšlení	75
M. a H. Machačovi – emoce a stres	76
Vůle a motivace	79
F. Krejčí – jevy volní jako případy chtění	80
J. Lindworsky – vůle zkoumaná sebepozorováním ...	80
V. Tardy – „síla vůle“	82
M. Brichcín – vůle, volní procesy a volní vlastnosti ...	83
M. Homola – motivace a osobnost	84
M. Nakonečný – východisko motivace	86
Osobnost	87
Psychologie osobnosti v Praze	88
Psychologie osobnosti v Brně	96
Psychologie osobnosti v Bratislavě	100
Psychologie osobnosti v Rakousku – H. Rohrercher ..	101
Psychologie osobnosti v Polsku – W. Szewczuk aj. ...	102

Psychologické obory	105
Vývojová psychologie	105
Vývojová psychologie od počátku 20. století	106
Z. Matějček a J. Langmeier – proč chtějí mít lidé děti ..	107
Výzkumy kojenců	110
J. Odehnal a M. Severová – pozorování předškolních dětí	113
L. Kubička – školní věk	114
J. Kotásková – morální vývoj dítěte	116
Puberta	116
Adolescence	118
Dospělost	120
Síla ducha v chátrajícím těle	121
Pedagogická psychologie	123
V. Příhoda – reformy školství a vývoj lidské psychiky ..	123
F. Jiránek – pedagogická psychologie podložená výzkumem intelektu	125
V. Kulič – řízené učení	127
J. Čáp – psychologie pro učitele	128
J. Mareš – styly učení	130
Z. Helus a J. Pelikán – preferenční postoje učitelů k žákům	131
L. Míček – učitel a stres	132
Reformní snahy v pedagogice	133
Sociální psychologie	136
G. A. Lindner – začátky sociální psychologie	136
A. Jurovský – člověk ve společenských skupinách ...	138
J. Janoušek – postoje a sociální chování	139
V. Řehan – sociální status a hodnotová orientace mladé generace	140
I. Čermák – agrese a antisociální chování	141
S. Hermochová – výcvik sociálních dovedností	142
Politická psychologie	145
G. A. Lindner – vytvoření pojmu politické psychologie ..	145
T. G. Masaryk – psychologické postřehy politika ...	146
K. Horn – politicko-psychologická analýza	148

V. Pečjak – současná politická psychologie	149
Psychologie práce a organizace	153
Základy oboru – psychotechnika	154
Psychologie práce a řízení v plánovaném hospodářství	157
Psychologie práce a organizace v tržním hospodářství. .	161
Forenzní psychologie	163
H. Gross – kriminální psychologie	164
J. Čepelák – klasifikace forenzní psychologie	165
J. Neumann a K. Netík – etické problémy forenzní psychologie	166
L. Čírtková – policejní psychologie	168
Osobnost pachatelů trestné činnosti	170
G. Dobrotka – úloha forenzní psychologie podle věkových skupin	172
Forenzní psychologie v Polsku	174
Psychologie sportu a tělesné výchovy	175
A. Pechlát – náčelník Sokola v psychologii	175
A. Stránský – hledání obrysů oboru	177
M. Vaněk – rozvoj oboru	178
V. Hošek – sport ve vodě a ve výškách	179
Psychologie umění	181
Psychologie umění obecně	182
P. Machotka – psychologie výtvarného umění	184
Hudební psychologie	185
Klinická psychologie	192
P. Mohapl – úkoly klinické psychologie	193
J. Srnec – etika a klinická psychologie	194
Psychodiagnostika	195
Lékařská psychologie	199
J. J. Diamant – neuropsychologie	202
Klinická psychologie v Polsku	203
Psychoterapie	205
Počátky psychoterapie v našich zemích	206
J. Rubeš, J. Skála, E. Urban – léčení závislostí a výcvik v psychoterapii	212

F. a J. Knoblochovi – integrovaná psychoterapie	215
H. Junová – Psychogymnastika	216
E. Syřišťová – Skupinová psychoterapie psychóz	217
R. Konečný – psychoterapie na Moravě	218
S. Kratochvíl – Psychoterapie integrativně	220
O. Kondáš – psychoterapie na Slovensku	220
Psychologické poradenství – psychoterapie mimo zdravotnictví	221
Psychologie zdraví	223
J. Křivohlavý – nový pohled na zdraví a nemoc	224
Historie hnutí duševní hygieny	225
L. Míček – dvanáct znaků růstu duševní hygieny	226
I. Šolcová a V. Kebza – syndrom vyhoření	228
Psychologie a pseudopsychologie	230
V. Forster – okultní úkazy a jejich psychologický výklad	232
F. Šeracký – jasnovidectví a šarlatánství	233
V. Zikmund – neúspěšný pokus psychotroniky stát se vědou	236
V. Smékal – život a smrt	237
Pražské sympozium o hraničních oblastech r. 1999	237
Pseudopsychologický přístup při výběru zaměstnanců	238
Z. Matějček – školská pověra	239
Závěr	241
Summary	242
Zusammenfassung	242
 Bibliografická příloha	 243
Literatura k historii psychologie	243
Historiografie české a slovenské psychologie	245
Příspěvky k historii do roku 1967	245
Příspěvky k historii za období 1968–1989	246
Příspěvky za období 1990–2000	247
Seznam zkratk	249
Jmenný rejstřík	250